

A photograph of a forest floor covered in dry, brown autumn leaves. Two small, three-lobed green plants are visible: one on the left and one on the right. The text is overlaid on the right side of the image.

Lesoochránárske zoskupenie VLK

Výročná správa
2016

Svetlo nádeje pre divočinu

Ľudia to majú na tomto svete jednoduché. Majú nemocnice a nemocenské poistenie, právnikov a súdy pre zločincov, políciu a verejnú dopravu, internet a inštalátorov a množstvo iných civilizačných vymožeností.

Divočina je na tom horšie. Divočina je to, kde nie sú svetlá civilizácie. Nič z týchto vymožeností nie je k dispozícii zvieratám a rastlinám v hlbokých tmavých divokých slovenských lesoch.

Tak sa to časom utriaslo, že advokátom divočiny sa stal VLK. My ju zastupujeme v správnych konaniach, na súdoch a ak treba, robíme lesnú políciu. Sme advokáti zvierat a rastlín. Je to logické. Nie sme na tomto svete sami. Sme na sebe všetci závislí. Musíme si navzájom pomáhať. Našu prácu môžeme robiť jedine vďaka vám, tisícom podporovateľov, ktorí udržuju roky VLK-a životaschopného. Ďakujeme za vašu pomoc. Nie sme na tomto svete sami. Sme na sebe všetci závislí. Musíme si navzájom pomáhať.

Divočina potrebuje VLK-a a VLK potrebuje vás.

Juraj Lukáč, náčelník

O nás

Sme organizácia, ktorá už 23 rokov ide cestou naplňovania svojej vízie ochrany prírody, a tak aktivity kontinuálne nadväzujú na predošlé roky a budú pokračovať aj v rokoch nasledujúcich. Počas existencie VLK-a sa podarilo v rámci programu Zachráňme lesy zachrániť stotisíce hektárov lesov v rezerváciách a národných parkoch pred ťažbou, pred postrekmi chemikáliami, pred výstavbou lesných ciest a iných stavieb, pred bezbrehou ťažbou na biomasu, pred vjaz-

dom motorovými vozidlami a pred poľovníckymi aktivitami. Podarilo sa vytvoriť skutočné bezzásahové územia chrániace evolučné procesy na rozlohe 1 120 hektárov: vytvorením prvých dvoch súkromných prírodných rezervácií na Slovensku, SPR Vlčia na Čergove a SPR Rysia v Strážovských vrchoch; presadením vyhlásenia nových či rozšírenia existujúcich štátnych rezervácií; záchranou vzácneho 160-hektárového lesa pred ťažbou v rezervácii Suchá dolina v TANAP-e jeho prenájmom; i kúpou ďalších území v Čergove, ktoré sú ponechané len na prírodu.

V programe Zachráňme dravce sa podarilo zmeniť legislatívu v prospech lepšej ochrany vlkov a zachrániť stovky medveďov pred odstrelom. Osvetové aktivity, ktoré uskutočňujeme prostredníctvom programov Gaia – náš domov a ABIES – vydavateľstvo LZ VLK, prispeli k výraznému otočeniu verejnej mienky v prospech ochrany lesov, v prospech ničnerobenia aspoň na 5 % územia Slovenska. K zvýšenému povedomiu širokej verejnosti v roku 2016 výrazne prispela kampaň Všetko pre nič. Ako novinku sme zaviedli v centrále štvrtkové dni otvorených dverí pre verejnosť.

Ku koncu roka 2016 malo Lesoochranárske zoskupenie VLK 815 členov a okolo 6 000 podporovateľov. K centrále v Tulčíku a ku kmeňu Východné Karpaty pribudol kmeň Čergov, ktorý bol schválený Radou starších na júnovom celoslovenskom stretnutí členov a podporovateľov.

Súkromné prírodné rezervácie Vlčia a Rysia

Prvá súkromná rezervácia na Slovensku, SPR Vlčia, bola vyhlásená v roku 2004 a vznikla vďaka príspevkom ľudí z 19 krajín, ktorí prispeli na výkup 21,24 hektárov lesa v Čergove v rámci projektu Kúp si svoj strom. Projekt naďalej pokračuje, vďaka čomu sa nám podarilo v uplynulých rokoch prikúpiť ďalších 50 hektárov. Podporovatelia záchrany lesov na Čergove prispievajú prostredníctvom symbolickej kúpy stromov nachádzajúcich sa vo Vlčej. V roku 2016 takto získalo ďalších 406 stromov svojich majiteľov, ktorí prostredníctvom 293 príspevkov venovali 17 450,04 € a 90 228,15 českých korún. Medzi výnimočné príspevky v počte stromov patrí kúpa 54 stromov od rodiny zo Spišskej Novej Vsi, 26 stromov od prispievateľa z Myjavy či darovanie 15 stromov každému zo svojich troch detí od podporovateľky z Prahy. K podpore sa spolu s dospelými opäť pridali aj deti, za ktorých spomenieme kolektív žiakov a učiteľov zo Základnej školy M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji, ktorí sa stali majiteľmi jubilejného 25. stromu, či žiakov zo ZŠ s MŠ na Tajovského ulici v Poprade, ktorí s krásnym venovaním darovali strom svojej pani učiteľke. Najstaršou obdarovanou k narodeninám bola 90-ročná oslávenkyňa, ktorá dostala strom od svojich blízkych. Dary putovali aj do zahraničia. Strom ako vianočný darček dostala od svojej sestry aj spisovateľka Alexandra Samela, Slovenka publikujúca vo Fínsku po fínsky.

zachráňme lesy / zachráňme dravce

Medzi netradičných prispievateľov patria aj organizátori hardcore koncertu Wolffest 2016 uskutočnenom v Uherskom Hradišti, ktorí výťažok z koncertu venovali na kúpu stromov.

Druhou súkromnou rezerváciou, ktorá tiež vznikla v roku 2004, je 30,49-hektárová Súkromná prírodná rezervácia Rysia v Strážovských vrchoch. Tento les dostal VLK darom od súkromného vlastníka.

Stav a vývoj oboch rezervácií v majetku LZ VLK sme i v roku 2016 pravidelne monitorovali. Okrem územia oboch rezervácií boli do pravidelného monitoringu pribrané aj v Čergove prikúpené územia a ich okolie. Monitorovania sa zúčastňovali aj naši podporovatelia a viaceré zistené skutočnosti boli následne riešené zaslaním podnetov štátnym úradom na prešetrenie ich legálnosti. V rámci letného tábora v Strážovských vrchoch sme obnovili obvodové značenie SPR Rysia a vymenili poškodené informačné tabule. V Čergove účastníci terénnych seminárov Gaia obnovili obvodové značenie majetkových hraníc pozemkov vo vlastníctve VLK-a.

UNESCO lokalita Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka

V dôsledku dlhodobých aktivít VLK-a, týkajúcich sa slovenskej časti UNESCO lokality „Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka“, bolo 146 hektárov lesa v Národnom parku Poloniny preradených do najvyššieho stupňa ochrany, keď s účinnosťou od 1. 1. 2016 na tejto ploche štát vyhlásil novú bezzásahovú Prírodnú rezerváciu Borsukov vrch. Prostredníctvom nej sa prepojili dve už existujúce prírodné rezervácie Stužica a Jarabá skala.

Vyhlásenie novej rezervácie je správnym krokom, avšak nedostatočným. Problémy v slovenskej časti

zachráňme lesy / zachráňme dravce

UNESCO lokality nachádzajúcej sa v NP Poloniny a CHKO Vihorlat spôsobuje skutočnosť, že ani 10 rokov od zápisu lokality do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO 67 % územia z celkovej výmery 5 770 hektárov nemá zabezpečenú ochranu. Vo Vihorlate je reálne chránených dokonca iba 6 % územia. Napriek v nominačnom projekte oficiálne deklarovanej najprísnejšej ochrane sa v tejto UNESCO lokalite ťaží drevo, loví zver, plánujú sa tu developerské projekty a hranice územia sú nejasné.

V roku 2016 sme spracovali pripomienky k návrhu plánu starostlivosti o NP Poloniny. Zúčastnili sme sa jeho verejného prerokovania a rokovania na MŽP SR. V hromadnej pripomienke, ku ktorej sa pridalo 2 035 ľudí, sme požiadali o stiahnutie tohto návrhu a jeho prepracovanie. Námietky VLK-a neboli ministerstvom akceptované, avšak ich opodstatnenosť sa prejavila už začiatkom roka 2017, keď predložený plán starostlivosti bol podrobený kritike zo strany expertov Rady Európy.

Kampaň 5 % pre NIČ

NIČ je neťaženie dreva, nezabíjanie živočíchov, nepoužívanie pesticídov, nejazdenie autami, žiadne deštruktívne zásahy. NIČ je územie ponechané prírode bez zásahov človeka.

Na jar roku 2016 sme spustili petičnú akciu za zmenu zákona o ochrane prírody a krajiny. Petícia sa stala súčasťou rôznych celoročných aktivít, ktoré pre verejnosť zhmotnili víziu, filozofiu ochrany prírody a vyše dvadsaťročnú prácu VLK-a. Požadujeme v nej, aby sa výmera prísne chránených (bezzásahových) území stanovila na minimálne 5 % rozlohy Slovenska, aby bezzásahová zóna v národných parkoch tvorila minimálne 50 % ich výmery do roku 2020 a 75 % výmery do roku 2030 a aby bol peším návštevníkom umožnený voľný pohyb v chránených územiach. Prostredníctvom informovania ľudí na infostánkoch a vďaka mobilizácii našich členov a priaznivcov petíciu do konca roku podpísalo približne 25 000 ľudí.

Kampaň biomasaker

Po odovzdaní petície s vyše 38 000 podpismi v roku 2014, ktorej predmetom bolo zrušenie štátnych dotácií na všetko drevo spaľované v biomasových zariadeniach okrem dreva pochádzajúceho z energetických porastov a z odpadu z drevospracujúceho priemyslu, sme v rámci dlhodobých pokračujúcich aktivít v roku 2016 uskutočnili viacero stretnutí a jednaní s poslancami a štátnymi úradníkmi. Vzišla z nich dohoda s konkrétnymi poslancami parlamentu o predložení novely zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, ktorou by sa zrušila definícia dreva ako obnoviteľného zdroja energie. Poslancami predložená zmena zákona pri hlasovaní síce neprešla, ale za zmenu bolo 61 poslancov, proti nebol nik.

V októbri sme pripravili hromadnú pripomienku k navrhovanému materiálu „Kritériá udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy SR na obdobie 2014 – 2020 spolufinancované z EŠIF – so zameraním na drevnú biomasu“, ku ktorej sa pridalo 1 023 občanov. Naše pripomienky sa týkali analytickej časti materiálu, v ktorej boli nadhodnotené zásoby dreva a umelo podhodnotená spotreba, z čoho vyšlo, že sa na štiepku môže rúbať ešte dvakrát viac. Pripomienky neboli zohľadnené a nedohodli sme sa ani na ich decembrovom prerokovaní na Ministerstve životného prostredia SR.

Súčasťou celoročných aktivít bol aj monitoring s následným riešením podozrivých výrubov a účasť v konaniach týkajúcich sa výrubov drevín a krovín rastúcich mimo lesný pôdny fond, so zameraním na východoslovenskú nížinu. Napríklad v konaní, v ktorom sa rozhodovalo o výrube 3 771 stromov a 59 600 m² kríkov na lúkach v okolí troch obcí, sa nám podarilo v rámci odvolania zrušiť kladné rozhodnutie a tak zabrániť neodôvodnenému výrubu.

Prípadová štúdia Biomasaker, ktorú vypracovalo LZ VLK, sa stala jednou z ôsmich prípadových štúdií z Európy uverejnených v dokumente Black book of Bioenergy. Stala sa tak súčasťou kampane viacerých európskych organizácií zameranej na zmenu politiky Európskej únie pre biopalivá.

Pomoc lokálnym komunitám

V januári 2016 sme v Prešove spoluorganizovali demonštráciu asi 200 občanov z obcí dotknutých plánovanou ťažbou plynu a ropy na severovýchode Slovenska. V priebehu roka sme absolvovali množstvo stretnutí s občanmi a miestnymi aktivistami zo Smilna, Ruskej Poruby a Krivej Oľky a tiež so zástupcami ťažobnej spoločnosti Alpine Oil & Gas. Napomáhanie rozvoju občianskej spoločnosti na lokálnej úrovni vyústilo v založenie občianskeho združenia Aropane.

VLK sa zúčastnil procesu prípravy hromadnej pripomienky požadujúcej zmenu legislatívy, aby sa zaviedla povinnosť posudzovať vplyvy na životné prostredie aj v prípade prieskumných vrtov. Vstúpili sme tiež do viacerých

správnych konaní. V konaní týkajúcom sa žiadosti ťažobnej spoločnosti o predĺženie práv na prieskumné územia nebola účasť VLK-a akceptovaná. Vydané rozhodnutia sme dali preskúmať súdu.

V júni 2016 aktivisti zablokovali prípravné práce na realizovanie vrtu v Smilne a VLK podal viacero trestných oznámení. Zablockovanie bolo úspešné a aj v dôsledku súdom vydaného predbežného opatrenia práce ustali. Novembrový pokus začať ťažbu skončil po trojdňovej blokade odchodom strojov z lokality a prisľubom ministra životného prostredia, že požiada predstaviteľov Alpine Oil & Gas o dobrovoľné uskutočnenie procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. VLK inicioval kontrolu na preverenie dodržiavania podmienok vydannej licencie a následne podal ďalšiu žalobu. Koncom roka sme zapojili verejnosť do aktivity písania listov ministrovi životného prostredia s požiadavkou na zabezpečenie posúdenia vplyvu prieskumných vrtov na životné prostredie v prieskumných územiach Snina, Pakostov, Medzilaborce a Svidník. Problém ťažby plynu a ropy rezonoval celým spektrom spoločnosti a podporu ľuďom, ktorí upozorňujú na riziká a nedostatky činností pri prieskume a ťažbe ropy a plynu vyjadrili aj gréckokatolícka Prešovská archieparchia a rímskokatolícka Košická arcidiecéza.

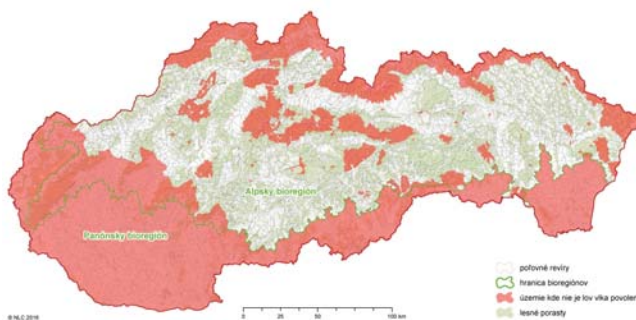
Výsledkom celoročných aktivít bolo ne-realizovanie prieskumných vrtov v žiadnom zo záujmových území Alpine Oil & Gas na severovýchode Slovenska a dosiahnutie zmeny legislatívy, ktorá s platnosťou od 1. januára 2017 zaviedla povinnosť posudzovať vplyvy na životné prostredie aj pri realizovaní prieskumných vrtov na ťažbu ropy a plynu.

V roku 2016 sme začali spolupracovať aj s lokálnou komunitou ľudí z obcí, ktoré sú dotknuté zámerom výstavby nového kameňolomu v našom záujmovom území Čergov.

Vlci a medvede

V dôsledku dlhodobých aktivít zameraných na zvýšenie ochrany vlkov a medvedí bol VLK prizvaný do prípravy programov starostlivosti o tieto druhy. V roku 2016 schválený program starostlivosti o vlka však neobsahuje všetky naše požiadavky vznesené v procese jeho prípravy. Obdobne sme boli prizvaní do komisie na určovanie kvót na odstrel vlkov. Hoci s odstreľom nesúhlasíme, účasť sme prijali, nakoľko sa v komisii okrem stanovenia počtu usmrtených vlkov určujú aj podmienky odstrelu v území, v ktorom vlci nemajú celoročnú ochranu stanovenú vyhláškou MŽP SR č. 24/2003.

V roku 2016 v dôsledku stanovených podmienok nebolo možné usmrcovať vlkov na ploche 435 383 hektárov (79 území európskeho významu, v ktorých je vlk predmetom ochrany), ďalej na ploche 23 katastrov v okrese Stará Ľubovňa a v celom panónskom biogeografickom regióne. Nakoľko minister napriek nesúhlasu VLK-a aj štátnej ochrany prírody obnovil možnosť usmrcovať vlkov na spoločných poľovačkách v oblasti Poľany, odmietli sme ukončenie infreegmentu a požiadali Európsku komisiu, aby konanie voči Slovenskej republike vo veci našej sťažnosti naďalej pokračovalo. Do tejto aktivity sme zapojili aj širokú verejnosť prostredníctvom zasielania listov na Európsku komisiu. Na porovnanie v poľovnej sezóne 2012/2013 poľovníci vykázali 150 ulovených vlkov. V dôsledku obmedzujúcich podmienok lovu určených v kvóte pre sezónu 2016/2017 bolo z povoleného počtu 70 vlkov nakoniec usmrtených 48 vlkov. Červené plochy v mape sú územia s celoročnou ochranou vlka v roku 2016.

Čo sa týka medvedí, MŽP SR rozhodovalo v roku 2016 o žiadostiach na usmrtenie 76 jedincov. Z tohto počtu povolilo usmrtiť 20 medvedí. Rozhodnutia týkajúce sa dvanástich z nich sme dali preskúmať súdom. Na porovnanie v roku 2006 povolilo ministerstvo odstrel 68 medvedí v rámci regulácie a ďalších 8 medvedí v rámci ochranného lovu. Z dlhodobého hľadiska chceme dosiahnuť, aby boli usmrcované iba medvede, ktoré spôsobujú škody alebo ohrozujú ľudí, pričom realizované preventívne opatrenia nie sú účinné.

zachráňme lesy / zachráňme dravce

Správne konania a dosiahnuté úspechy

V roku 2016 sme vstúpili do 257 konaní týkajúcich sa udeľovania výnimiek z druhovej alebo územnej ochrany, z toho 481 výnimiek sa týkalo chránených území.

Výnimky povoľujúce ťažbu v chránených územiach s najvyšším stupňom ochrany už úrady takmer neudeľujú. Problematické zostali iba územia, v ktorých prebieha, alebo sa v budúcnosti plánuje uskutočniť proces znižovania stupňov ochrany. Z uvedeného dôvodu tak bola v roku 2016 povolená ťažba v najvyššom stupni územia európskeho významu Červený rybník. V niekoľkých rezerváciách bolo povolené odstránenie jednotlivých stromov z dôvodu ohrozovania stavieb alebo spriechodnenia cesty. V 19 chránených územiach vrátane A-zóny Slovenského raja ťažba v objeme minimálne 11 592 m³ povolená nebola. Na porovnanie v roku 2006 sa ťažba bežne povoľovala, a to dokonca bez uvedenia presných objemov a na niekoľko rokov vopred. V tom roku bola povolená ťažba v objeme minimálne 24 236 m³.

Okrem ťažby sa dlhodobo úspešne zameriavame na obmedzenie používania chemických prípravkov v chránených územiach, a to predovšetkým prípravkov na báze cypermetrínu a glyfosátu. Napríklad v roku 2005 úrady vydávali povolenia na letecké aplikácie pesticídov v národných parkoch. Počas nasledujúcich rokov sme zamedzili realizovaniu leteckých postrekov a vo výraznej miere obmedzili pozemné postreky, čo sa prejavuje i znížením počtu žiadostí na povolenie použitia pesticídov. V konaniach s účasťou VLK-a v roku 2016 úrady neudelili súhlas na pozemný postrek pesticídov v NP Nízke Tatry. Rok 2016 priniesol ďalšiu výraznú zmenu v rozhodovaní úradov, a to, že prípadnej aplikácii chemických látok v chránených územiach európskeho významu musí predchádzať jej

zachráňme lesy / zachráňme dravce

Vstupovanie do správnych konaní, v ktorých sa rozhoduje o udeľovaní výnimiek na zákonom zakázané činnosti, nám zákon umožňuje od roku 2003. Za ten čas sme si právo postavenia účastníka konania vyplývajúce z medzinárodných dohôd museli obhájiť až na medzinárodných súdoch a vďaka tomu toto právo môže využívať nielen VLK, ale i iné organizácie. Účastníctvo nám umožňuje dávať nezákonné rozhodnutia preskúmať súdom, čo aktívne využívame. Výnimky, ktoré boli pred rokmi bežné, sú teraz neprijateľné a viditeľne sa to prejavilo hlavne pri praktickej ochrane území s najvyšším stupňom ochrany. Ťažba v rezerváciách povolená nie je, klesol počet medveďov povolených na odstrel na vnadiskách či používanie pesticídov v národných parkoch. Naše požiadavky na neudeľovanie výnimiek na vjazd áut do území s najvyšším stupňom ochrany sú už v posledných rokoch úradmi vo väčšine prípadov akceptované. VLK svojou účasťou v konaniach výrazne ovplyvňuje rozhodovací proces, a tak všetko, na čo žiadatelia nedostanú súhlas alebo výnimku, možno považovať za úspech VLK-a pri presadzovaní zmeny prístupu k chráneným územiám. Na porovnanie pri niektorých témach uvádzame stav pred 10 rokov.

posúdenie z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Týmto úrady akceptovali nami dlhodo- bo presadzovanú skutočnosť, že vplyv pesticídov na tieto územia je nutné považovať za významný.

V roku 2016 sme aktívne vstupovali aj do konaní na udeľovanie súhlasov a výnimiek v prípade požiadaviek na stavby v chránených územiach. Je to komplexný problém, ktorý je najviac zreteľný pri budovaní a rozširovaní lyžiarskych stredísk v národných parkoch a pri budovaní lesných ciest. Za najzásadnejšie úspechy považujeme zastavenie výstavby vyhliadkovej veže v NPR Zadná Poľana a zablokovanie udelenia povolenia na výskum v Tatranskom národnom parku, ktorého potreba bola súčasťou procesu posudzovania vplyvov navrhovanej stavby „Lyžiarske stredisko Vysoké Tatry – Starý Smokovec“. Nakoľko umiestnenie tejto stavby je nevhodne navrhované aj do území s piatym stupňom ochrany, považujeme jej posudzovanie a následnú realizáciu za neprijateľnú. Spoluodíeľali sme sa aj na zastavení výstavby malých vodných elektrární Liptovská Teplá

a Dolná Lehota, či umiestnenia reklamných bigbordov v chránenom území Pečniansky les. Zapojili sme sa do konaní na výstavbu ciest v územiach národnej aj európskej sústavy chránených území, a to aj z dôvodu, že cesty zhoršujú vodozadržnú schopnosť dotknutého územia. Zúčastnili sme sa všetkých konaní, ktoré sa týkali usmrcovania živočíchov v najvyššom stupni ochrany, ako aj povolenia spoločných poľovačiek v nižších stupňoch ochrany.

V roku 2016 sa úspešne skončil ďalší niekoľko rokov trvajúci spor týkajúci sa práv VLK-a v konaní, pričom Súdny dvor Európskej únie ho ukončil v prospech VLK-a.

Časť práce VLK-a bola i v roku 2016 zameraná na úpravu hospodárenia v hospodárskych lesoch. Okrem účasti v konaní prípravy Plánu starostlivosti o les pre Mestské lesy Bratislava sme pripravili a podali podnety adresované úradom v Gelnici, Rožňave, Brezne, Liptovskom Mikuláši a Banskej Bystrici. Žiadali sme ich, aby v rámci svojej právomoci zabezpečili ochranu biotopov tetra hlučáňa, ktoré sú ohrozené a ničené ťažbou. Podaniu podnetov predchádzala záchrana biotopu hlučáňa úspešným zastavením ťažby v lokalite Hekerová v roku 2015.

Terénne semináre

Základom šírenia osvedy o problémoch ochrany lesov a veľkých šeliem je program Gaia – náš domov a jeho nosnou aktivitou aj v roku 2016 boli jedinečné osemdňové vzdelávacie semináre. V máji a v júni sa konali v lesoch Čergova a v septembri v pohorí Busov. Tento 19. ročník bol súčasťou medzinárodného projektu štyroch mimovládnych organizácií z Českej republiky, Francúzska, Rakúska a Slovenska v rámci programu Erasmus+, ktorý bol zameraný na vzdelávanie dospelých v chránených územiach a územiach divočiny. V júni sme organizovali stretnutie partnerov projektu v NP Poloniny s cie-

lom výmeny skúseností zo vzdelávacích aktivít v jednotlivých krajinách; uskutočnili sme náučné vychádzky a vymieňali si názory na budovanie divočiny v Európe.

Prednášky

V Prešove sme uskutočnili 22. ročník zimného prednáškového cyklu určeného širokej verejnosti. Pozvanie prednášať prijali paleobotanik a paleoekológ Mgr. Petr Pokorný, PhD.; evolučný biológ Prof. RNDr. Juraj Krajčovič, CSc., ekológ a entomológ Ing. Michal Wieszik, PhD., náčelník LZ VLK Ing. Juraj Lukáč a environmentálny filozof a etik Doc. Mgr. Bohuslav Binka, PhD.

Zástupcovia VLK-a lektorovali 31 prednášok určených verejnosti a študentom a prezentáciu sme mali aj na seminári pre prokurátorov. Vo februári sme spoluorganizovali výstavu fotografií Kamila Soóša Tajomné Vlčie hory v Baníckom múzeu mesta Gelnica, ktorej súčasťou bol sprievodný výklad venovaný divokej prírode Vlčích hôr. Spolupodielali sme sa aj na výstave obrazov Nikoly Nikolaiovej s názvom „Vlčia zbierka“ nainštalovanej v sninskom kaštieli. Maľby z Čergova a Východných Karpát vznikali v čase, keď v rámci štúdia na Akadémii výtvarných umení v Prahe praxovala v centrále VLK-a.

Infostánky

Jarným aj jesenným infostánkom predchádzali školenia „Chránite lesy spolu s nami“ určené pre dobrovoľníkov. Uskutočnili sme aj jedno špeciálne informačné školenie pre dobrovoľníkov pôsobiacich v Prahe. S ich neoceniteľnou pomocou sme celkovo uskutočnili 45 celodenných infostánkov spolu v 26 mestách. K nim pribudlo ďalších tri-

dsať dní, počas ktorých boli vlčie infostánky súčasťou rôznych kultúrnych akcií (festivalov, koncertov, jarmokov) a akcií realizovaných na akademickej pôde Akadémie výtvarných umení v Prahe, Karlovej univerzity v Prahe a Masarykovej univerzity v Brne. Ich hlavným cieľom bolo informovať verejnosť o hlavných problémoch našich lesov a nevyhnutnej potrebe zmeny zákona o ochrane prírody a krajiny, k čomu bola k dispozícii na podpis aj petícia za zmenu tohto zákona.

Všetko pre nič

V roku 2016 sme pripravili kampaň Všetko pre nič na zrozumiteľné prezentovanie práce a vízie VLK-a širokej verejnosti. Táto vízia smeruje k presadeniu lepšej ochrany prírody, aby sa aspoň na 5 % územia Slovenska nezasahovalo – aby sa tam nerobilo NIČ. Spustili sme webovú stránku vsetkoprenic.sk, ktorej súčasťou je výstižné krátke video o tom, aké ťažké je dosiahnuť, aby sa v prírode nerobilo NIČ, a že robíme VŠETKO pre to, aby sa NIČ-nerobenie na časti územia dosiahlo.

Špecifickým spôsobom osvetu boli stretnutia s vedcami, ktorí mali povolený výskum vo Vlčích horách, sprevádzanie záujemcov v týchto lesoch, či náčelníkom sprevádzané nočné pozorovanie Perseid. Mykologický výskum rezervácie Udava priniesol objav prvého nálezu vzácnej huby *Ophiocordyceps stylophora* na Slovensku, ktorá parazituje na larvách chrobákov zavŕtaných v starých jedliach. Huba bola nájdená v časti rezervácie, ktorej ochrana pred vyrúbaním bola zabezpečená vďaka aktivitám Leso-ochranárskeho zoskupenia VLK.

Výnimočnú osvetu tejto kampani sprostredkovali členovia skupiny Longital, ktorí vystupovali v maskách vlkov počas svojich koncertov v Prahe a vo viacerých slovenských mestách. Na podporu kampane sme zorganizovali tri benefičné koncerty spojené s diskusiou, na ktorých vystúpili skupiny Rozpor, My o vlkoch a Sistem Errorr.

ABIES – vydavateľstvo LZ VLK

V roku 2016 sme vydali leták ku kampani Všetko pre nič a v rámci medzinárodného vzdelávacieho projektu brožúru „Vzdelávanie v divočine – najlepšie príklady z Európy“, ktorá predstavuje dlho-

ročne osvedčené ponuky vzdelávania v divočine od jednodenných pochodov až po niekoľkoročné systematické školenia, a katalóg „Divočina – objavujeme európsku divokú prírodu“, ktorý predstavuje 13 európskych území, kde sa dá zažiť divočina a znovu nadobudnúť pocit spojenia s pôvodnou prírodou. V šírení myšlienok hlbokjej ekológie sme pokračovali prostredníctvom predaja kníh. Predali sme 160 kníh z vydavateľstva ABIES.

Médiá

V médiách najviac rezonovali témy plyn a ropa na východe Slovenska, chemické postreky v Nízkych Tatrách, kampan Všetko pre nič, plánované spoločné poľovačky na vlkov, biomasaker a neutíchajúca téma lykožrút a bezzásohové územia. Publikovaných bolo množstvo rozhovorov, či už v denníkoch, alebo týždenníkoch. V českom časopise Travel Digest vyšiel pekný článok „Nic ve Vlčích horách“ a o biomasakri písali dokonca aj britské noviny The Guardian.

Pod'akovanie

Úprimne ďakujeme za všetky pozitívne ohlasy na našu prácu, ktoré nám dodávajú energiu vytrvať v našom úsilí. Ďakujeme všetkým, ktorí nám v roku 2016 akoukoľvek formou pomáhali realizovať čiastkové aktivity smerujúce k naplneniu vízie VLK-a, ktorou je naša krajina s 5 % územia ponechanými prírode bez zásahov človeka.

Ďakujeme všetkým individuálnym darcom, vďaka ktorým môžeme kráčať po neľahkej ceste finančnej samostatnosti, všetkým ľuďom, ktorí svoje 2 či 3 % z dane poukázali VLK-u, či prispeli na záchranu lesov v Čergove v rámci projektu Kúp si svoj strom.

Ďakujeme Nadácii Slovenskej sporiteľne, Aevis n. o. a Earthways Foundation za podporu aktivít na ochranu pohorí severovýchodného Slovenska a mimovládnej organizácii Hnutí DUHA za koordinovanie medzinárodného vzdelávacieho projektu podporeného z programu Erasmus+. Za podporu činnosti ďakujeme firme ELNEC s. r. o. a účastníkom medzinárodnej internetovej hry Sendvič, v rámci ktorej 327 tímov z 20 krajín riešilo náročné hádanky, šifry a úlohy. Účastnícky poplatok na účet VLK-a venovalo 26 tímov. Naša vďaka za sponzorský dar vo forme vegetariánskych produktov pre účastníkov letného tábora patrí firme Alfa Bio/Lunter, za propagáciu našich aktivít hudobnej skupine Longital a za benefičné koncerty hudobným skupinám Rozpor, My o vlkoch a Sistem Errorr. Skupine Rozpor ďakujeme aj za výnimočný spôsob podpory, keďže prostredníctvom skladby Vlk venovanej Lesoochranárskemu zoskupeniu VLK celoročne propagovala na svojich koncertoch naše aktivity.

A na záver patrí jedno veľké pod'akovanie in memoriam Ladislavovi Alcnauerovi, lesníkovi, s ktorým nás spájali nielen pracovné aktivity, ale predovšetkým láska k lesu.

Rada starších

Juraj Lukáč, náčelník LZ VLK

Viliam Bartuš, náčelník LZ VLK Východné Karpaty

Katarína Grichová, náčelníčka LZ VLK Čergov

Zamestnanci

Juraj Lukáč – koordinátor programov

Viliam Bartuš – projektový manažér

Katarína Grichová – projektová manažérka

Mária Hudáková – programový asistent

Milan Krokker – programový asistent

Dagmar Lukáčová – projektová manažérka

Peter Sabo – odborný pracovník

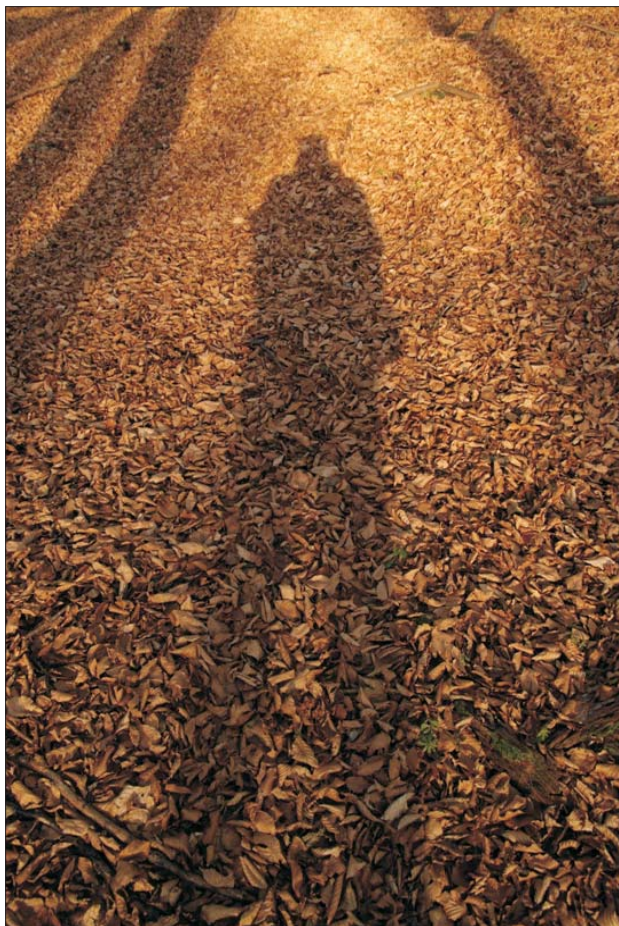
Janka Zajaková – odborná pracovníčka

Externý spolupracovník

Ľuboš Leško – účtovník

Zmeny v orgánoch LZ VLK

Rada starších 23. 6. 2016 schválila vznik kmeňa Lesoochránárske zoskupenie VLK Čergov a zvolenie jeho náčelníčky Kataríny Grichovej. Stala sa tak novou členkou Rady starších – najvyššieho orgánu LZ VLK.

Finančná správa za rok 2016

Výnosy 2016 v eurách

Zdroje	Suma
Fyzické osoby	80 903
77 korunáčka	51 160
Členské príspevky	2 689
Ostatné príspevky	27 055
Nadácie a firmy	21 338
Hnutí Duha	10 458
Aevis n.o.	5 000
UNDP	1 015
Nadácia SLSP	1 677
Earthways Foundation	2 588
ELNEC s.r.o.	600
Verejné zdroje	52 025
Asignácia dane	39 651
Pôdohospodárska platobná agentúra	11 187
Nadácia Ekopolis - Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce	1 187
Iné	6 579
Poskytovanie služieb	235
Predaj tovaru	3 181
Finančné výnosy	2 930
Ostatné výnosy	234
Výnosy spolu	160 845

Finančná správa za rok 2016

Náklady 2016 v eurách

Položky	PROGRAMY LZ VLK				Režijné náklady	Spolu
	Zachraňujeme LESY	Zachraňujeme DRAVCE	GAIA	Vydavateľstvo ABIES		
KÚPA A PRENÁJOM LESOV	8 578	0	0	0	0	8 578
Závazky z prenájmu	8 578					8 578
ODBORNÁ PODPORA	10 426	8 907	1 117	189	189	20 828
Náklady expertov	7 465	7 022	400	10	10	14 908
Monitoring médií, sociologické prieskumy	523	209	209	52	52	1 046
Programové vybavenie	771	308	308	77	77	1 542
Technické vybavenie	1 666	1 367	199	50	50	3 332
OSVETA	9 850	3 940	6 040	3 730	985	24 545
Kampaň Všetko pre nič	9 654	3 862	3 862	965	965	19 308
Informačné materiály	196	78	2 178	20	20	2 491
Distribúcia kníh				2 746		2 746
PREVÁDZKOVÁ PODPORA	17 303	6 316	6 547	5 370	5 599	41 135
Účtovník	4 019	1 608	1 608	1 964	402	9 600
Komunikačné náklady	5 071	1 580	1 485	620	371	9 126
Nájomné	2 660	1 048	1 146	262	262	5 377
Cestovné	4 127	1 651	1 651	413	413	8 255
Technicko-materiálne vybavenie	1 353	409	638	143	102	2 645
Ostatné náklady	73	21	21	1 969	4 049	6 132
MZDY	41 529	16 612	16 612	4 153	4 153	83 058
Náklady na mzdu a poistenie zamestnancov	41 529	16 612	16 612	4 153	4 153	83 058
Náklady spolu	87 687	35 773	30 315	13 443	10 926	178 144

Lesoochránárske zoskupenie VLK

Finančná správa za rok 2016

Súvaha v eurách

Aktíva	k 31.12.2015	k 31.12.2016
Nehmotný majetok	3 054	3 054
Oprávky k nehmotnému majetku	-3 054	-3 054
Budovy	25 267	25 267
Oprávky k budovám	-53	-684
Hmotný majetok	48 696	48 532
Oprávky k hmotnému majetku	-41 289	-43 250
Pozemky	430 415	430 415
Poskytnuté pôžičky	12 399	12 399
Tovar	36 751	35 989
Finančný majetok	28 651	9 698
Pohľadávky	36 994	34 229
Náklady a príjmy budúcich období	380	3 576
Aktíva spolu	578 211	556 172
Pasíva	k 31.12.2015	k 31.12.2016
Imanie	465 940	465 940
Oceňovacie rozdiely	54	
Závazky	56 552	39 442
Prijaté pôžičky	49 000	45 000
Výdavky a výnosy budúcich období	80 576	97 001
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-40 932	-73 911
Výsledok hospodárenia	-32 979	-17 299
Pasíva spolu	578 211	556 172

Lesoochránárske zoskupenie VLK

Doplňujúce informácie k finančnej správe za rok 2016

Lesoochranárske zoskupenie VLK v roku 2016 dosiahlo významné príjmy hlavne od fyzických osôb formou pravidelných mesačných príspevkov (77-korunáčka), príležitostných príjmov poskytnutých na konkrétny účel či na všeobecnú podporu činnosti LZ VLK.

Ďalším významným príjmom je asignácia dane, vďaka ktorej nám fyzické a právnické osoby v roku 2016 poukázali 39 632 eur. V roku 2016 sme sumu vo výške 39 651, tvorenú presunom zostatku z roku 2015 a celou sumou prijatou v roku 2016, použili na úhradu programových výdavkov. Použitá suma 39 651 eur je zároveň aj výnosom roku 2016.

Príjem z príspevkov na zbierku Kúp si svoj strom je zaúčtovaný ako výnos budúcich období. Za rok 2016 sa vyzbierala suma 20 788 eur, celková výška príspevkov je 90 753 eur.

Príjem z Pôdohospodárskej platobnej agentúry je poskytnutý z Programu rozvoja vidieka ako platba na lesné pozemky v územiach európskeho významu v 5. stupni ochrany, ktorých užívateľom je LZ VLK. Časť platby vo výške 8 578 eur, ktorá bola poskytnutá na lesné pozemky v NPR Suchá dolina, sme ako záväzok z prenájmu previedli vlastníčkovi pozemkov.

Príjmy z grantov a príspevkov nadácií a firiem boli použité na jednotlivé aktivity a projekty LZ VLK, ktorých cieľom bolo najmä vzdelávanie a podpora miestneho aktivizmu v rámci ochrany prírody.

V roku 2016 nedošlo k významnej zmene v evidencii majetku.

LZ VLK hospodáril v roku 2016 so stratou. Návrh je zúčtovať stratu ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia. V budúcom účtovnom období očakávame zlepšenie výsledku hospodárenia.

Po skončení účtovného obdobia nenastali udalosti osobitného významu.

Prílohou výročnej správy je Správa audítora a Účtovná závierka LZ VLK za rok 2016.

Vydalo Lesoochranárske zoskupenie VLK v roku 2017.
Publikované fotografie: archív LZ VLK

Lesoochranárske zoskupenie VLK
082 13 Tulčák č. 310
e-mail: alfa@wolf.sk, tel.: 051-7789488
www.wolf.sk

AUDÍTORSKÁ SPRÁVA

o audite účtovníctva a účtovnej závierky
za účtovné obdobie 2016

Účtovná jednotka

Lesoochranárske zoskupenie VLK
Tulčík 310
082 13 Tulčík

Prílohy:

- Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ
- Súvaha Úč NUJ 1 - 01
- Výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2 - 01
- Poznámky Úč NUJ 3- 01
- Výročná správa

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre štatutárny orgán
Lesoochranárske zoskupenie VLK

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnila som audit účtovnej závierky občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčák 310, 082 13 Tulčák, IČO: 31 303 862, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2016, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa môjho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje *pravdivý a verný obraz finančnej situácie* občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK k 31. decembru 2016 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit som vykonala podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Moja zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od združenia som nezávislá podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre môj audit účtovnej závierky a splnila som aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Som presvedčená, že audítorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre môj názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti občianskeho združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle občianske združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Mojou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu, alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito, alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujem odborný úsudok a zachovávam profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujem a posudzujem riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby, navrhujem a uskutočňujem audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavam audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre môj názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie, ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie, alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujem sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby som mohla navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol združenia.
- Hodnotím vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robím záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami, alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejem k záveru, že významná neistota existuje, som povinná upozorniť v mojej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke, alebo ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať môj názor. Moje závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania mojej správy audítora. Budúce udalosti, alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotím celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Môj vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je mojou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou, alebo našimi poznatkami, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdila som či výročná správa občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa môjho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe mojich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, som povinná uviesť, či som zistila významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú som obdržala pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by som mala uviesť.

V Klokočove, 20. december 2017.

Ing. Slávka Molčanyiová, PhD.
zodpovedný audítor
číslo licencie UDVA 991
072 36 Klokočov 45

